

Naročnina listu: =

Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . » 6—
 Četrt leta . . . » 3—
 Mesečno . . . » 1—

Zunaj Avstrije: =

Celo leto . . . K 17—

Posamezne številke

:: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računijo po 12 vinarjev od 6redne petivrtste: pri večkratnih oznanilih velik
 ::: popust. :::

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek
 ::: popoldne. :::

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Hrvaško-slovenski katoliški shod.

Ljubljana, 25. avg. 1913.

Veličastna, nepopisno sijajna manifestacija včerajšnje nedelje je za nami. Kakor mogoče morje so se razlili tisoči in tisoči udeležencev preko cele hrvaško-slovenske domovine, ki zavzeta poslušala pripovedovanje o pravljeno-lepem dnevu v Ljubljani. Kakor zlata semena padajo besede v ljudska srca in cela domovina drhti, pomlajena in poživiljena po silnih, nepozabnih dogodkih včerajšnjega dne, v novem navdušenju. Hrvaško-slovensko katoliško kulturno edinstvo je vstalo na obzorju kot velika očarujoča luč in cela naša zemlja kipi pod njenimi žarki v opojni sreči. Oči žare veselja, raz obrazov sije nevzdržno hrepenenje, srca se odpirajo, roke se stegujejo, celokupno hrvaško-slovensko ljudstvo sili, ne, že stopa proti svojemu novemu cilju. Luč pa sveti vedno žarkejšo in toplejšo, pota postajajo vedno jasnejša. Razigrane in navdušene množice so planile tja ven po naših pokrajinah kot mnogotisočeri klicarji k uresničenju velike naloge, v Ljubljani pa so ostali voditelji, obdani od najboljših in najzvestejših, ter se neumorno posvetujejo in delajo načrte, kako doseči cilj, kako vdejaviti čimprej svete vzore. Za to pošlaja luč žarkejša, za to se pota jasne . . .

Včerajšnja nedelja je bila namenjena sijaju, manifestaciji, današnji in naslednji dnevi so posvečeni resnemu delu. Zapustili so sicer Ljubljano nešteti tisoči, toda vedno je še ostalo tu obilo občinstva. Vsa posvetovanja so mnogobrojno obiskana, v vseh odsekih se dela z vno in živahnostjo. Središče in vrhunec današnjega dne je tvorilo prvo skupno slavnostno zborovanje. Vzbujalo je še tem več zanimanja, ker sta bila na danes preložena oba slavnostna govora. Ko je otvoril predsednik dr. Jankovič v krasno ozaljšani „Unionovi“ dvorani zborovanje, je bil ogromni prostor poln. Po kratkem pozdravu došlih cerkvenih knezov in drugih dostojanstvenikov sta se najprvo prečitala cesarjev in prestolonaslednikov odgovor na udanostni brzojavki.

Brzojavka cesarja:

Nj. cesarsko in apostolsko kraljevsko Veličanstvo so premisljeno blagovolili ob priliki katoliškega shoda v Ljubljani v proslavo jubileja prvega kršč. cesarja Konstantina Velikega zbranih Slovencev in Hrvatov izražena lojalna čutila hvaležno vzeti na znanje.

Ischl, dne 24. avgusta 1913.

Baron Schiebl.

Brzojavka prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda:

Vaši knezoškofijski milosti in vsem udeležencem katoliškega shoda v Ljubljani se iz vsega srca zahvaljujem za v tako toplih besedah izraženo poklonitev. Naj vam bodano v teh dneh dobiti obilo tolažbe in sile, da kot zvesti sinovi cerkve in domovine izvršujete Vašo vzvišeno nalogo.

Grad Blühnbach.

Nadvojvoda Fran Ferdinand.

Ko se je polegel vihar, ki sta ga vzbudili obe brzojavki, zlasti pa še prestolonaslednikova, je nadaljeval dr. Jankovič svoj pozdravni govor. Spominjal se je včerajšnjega dne, ki je bil dan sijaja, dan ponosa, a tudi dan prekipevajočega veselja nad doseženimi vspehi in dan utehe. Videli smo nad tisoč slovenskih Korošcev, teh narodnih trpinov, teh naših narodnih mučnikov, ki bijejo obupen boj za najprimitivnejše pravice tako, da se ne bi čudili, če bi jim pogum vpadel in odnehal v svojem strašnem boju. Pa tudi vrli slovenski Korošci niso prišli kakor morituri, ampak prišli so nadepolni, prišli so z zavestjo na boljšo bodočnost, z upom zmage. Katoliška zavest, globoka vernost jim je vlila novega poguma, nove vstrajnosti za neustrašeno nadaljevanje pričetega boja. Živa vera jim je podžgala njihova srca, da bodo tudi v bodoče neizprosno in jekleno stali na braniku za sveto vero in dom slovenski. Veseli me, da zamorem sedaj pozvati njihovega junaškega voditelja gospoda dr. Brejca, da nam razkrije rane na narodnem telesu koroškem, nam opisuje svoje boje, a nam tudi pripoveduje svoje vspehe, med katere smo gotovo tudi šteli včerajšnjo impozantno udeležbo slovenskega katoliškega mislečega prebivalstva Koroške.

Dr. Brejce govori.

Med živahnim ploskanjem, ki je sledilo tem besedam, je nastopil, burno pozdravljen, voditelj ko-

roških Slovencev dr. Janko Brejce in govoril slovenski slavnostni govor. Dr. Brejce je govoril o predmetu: V tem znamenju boš zmagal. Zahteval je, da naj vse naše javno življenje prešinja katoliški duh. Ne le na jeziku imejmo svoje katoličanstvo, ampak tudi v svojem srcu in v svojih dejanjih. Le krščanstvo v vsem našem zasebnem in javnem življenju bo rešilo hrvaško-slovenski narod. Verska misel ga je ohranila, verska misel ga navdušuje sedaj, verska misel ga bo tudi rešila pogina. Kajti na naš pogin delajo naši sosedi, ki se udajajo protestantsko navdahnjenim društvom, kakor so Südmarka, Schulverein in druga tem podobna društva. Bog nam je dal naš jezik in naša naloga je, da se ga držimo in da ga varujemo. S tem izvršujemo nekaj, kar je Bog hotel, ko je narodom zmedel jezike, Borijo se proti nam z nekrščanskimi, naravnost paganskimi sredstvi. Udušiti nas hočejo, ko nas zalivajo z žganjem in nam pokvarjajo pošteno življenje našega ljudstva, osobito nežne mladine. Žganje in nenavnost sta glavni orožji, s katerimi gredo sovražniki slovenskega ljudstva v boj zoper naš obstoj. Nasproti temu veljaj pa geslo: Držimo se v vsem življenju zveličavne katoliške vere. V tem znamenju, znamenju sv. križa, boš zmagal!

Navdušenja ni hotelo biti konca, ko je izgovoril bojeviti voditelj koroških Slovencev zadnje besede svojega govora. Ljudje so mahali z robcji, dvigali klobuke, pozdravljali z rokami zaslužnega koroškega prvoboritelja. Nazadnje se je dvignila cela dvorana ter priredila govorniku nove izraze svojega spoštovanja in svoje ljubezni do pravične narodne stvari, za katero se tako neustrašeno bojuje. Mnc-gim udeležencem so stale solze navdušenja v očeh. Bil je lep, nenavaden prizor, s katerim je zborovanje izreklo koroškemu govorniku svojo zahvalo in pa svoje priznanje.

Hrvaški slavnostni govornik.

Za dr. Brejcem je sledil hrvaški slavnostni govor. Prej je še pozdravil predsednik došlo deputacijo ameriškanskih Slovencev, kar je vzbudilo seveda nepopisno navdušenje. Hrvaški slavnostni govornik je bil mlad Dalmatinec dr. Simrak. Proslavljal je skrb katoliške struje na Slovenskem za prosveto in gospodarski napredek svojega ljudstva. Slovenski narod se ima zahvaliti katoliškim delavnim močem, da je danes med slovanskimi narodi upoštevan kot kulturne narod, ki je kljub svojemu majhnemu številu drugim večjim narodom vzgled. Hvala Bogu, da je navdušenje katoliških Slovencev že tudi prestopilo meje Hrvaške, kjer je našlo vsaj že med mladino lepo število pristašev katoliško-narodnega mišljenja in dela. Tudi ta izvajanja so našla med zborovalci gromovito odobravanje.

Dr. Hohnjec govori.

Tretji govornik današnjega slavnostnega zborovanja je bil naš dr. Hohnjec, ki je govoril o „katoliškem izobraževalnem delu.“ Prelepi govor je vzbujal salve odobravanja in ga priobčimo v celoti. Dr. Hohnjec je izvajal:

Razmerje med krščanstvom in svetom ter na njem bivajočimi ljudmi in narodi predočuje božji Ustanovitelj naše vere v dveh znanih prilikah.

Božje kraljestvo je podobno biseru, za kate-rega je trgovec dal vse, kar je imel. (Mat. 13, 45. 46.) Biser je naša katoliška vera. Posamezniki, kakor tudi celokupni narodi, ne smejo imeti pokoja, dokler ne najdejo tega bisera; da ga pridobe, storiti in dati morajo vse. Blagrovati moramo naš majhen narod, da poseduje ta največji svetovni biser. Kot pravi ljudski prijatelji ga moramo na vso moč obvarovati pred največjo nesrečo, da bi kedaj izgubil ta biser.

Ni pa bil ta biser iz nebes zemljanom zato izroččen, da bi jim bil samo zunanji nakras kot dragulj, ki se svetlika na telesu. Njegov sij mora prodirati na znotraj: ožarjati in prešinjati mora človeka in celo njegovo bistvo.

Nebeško kraljestvo je namreč tudi še podobno kvasu, ki ga je žena vzela in vmesila med tri mere moka, da se je vse skvasilo. (Mat. 13, 33). Katoliška vera je tisti kvas, ki je prešinil ves svet in vse človeštvo ter ga prenovil in napolnil s Kristusovim duhom. Ni je bilo na zemlji druge institucije, ki bi bila izžarjala tako civilizatorično silo kot katoliška cerkev. Katoliška vera je najvdašji, najmočnejši, vsebočni in trajni kul-

turni princip, ki je ustvaril novo dobo človeštva in evropsko kulturo. Za to je Konstantinov jubilej katoliške cerkve hkrati jubilej evropske kulture in krščanske civilizacije. Vse tri časovne merice: stari, srednji in novi vek, je napolnila s svojim prekvasujočim delom, pa na različni način.

Moka, ki jo je moralo krščanstvo prekvasiti v starem veku, ni bila neomikana ljudska masa, temveč visoko izobraženi rimsko-grški svet, ki ga je prenovilo v Kristusu in vsadilo v njegovo kraljestvo. Kar je bilo resničnega in solidnega v antični duševni omiki, tega naša cerkev ni zavrnila ali pokončala, kar je bilo v njeni moči, temveč vse to je sprejela, z ljubeznijo negovala in uporabljala. Kot bogato povračilo pa je starim narodom dala blagoslovljene nauke večne resnice.

V srednjem veku je katoliška cerkev neukim narodom prinašala vero in hkrati tudi izobrazbo. Pred 1050 leti sta sv. brata, Ciril in Metod prišla med Slovane s križem v eni, s slovensko knjigo v drugi roki. Slovenska in sploh slovanska književnost je pognala iz verske korenine, ki se je razvila in zrastle v katoliških tleh. Naj bi vedno ostala vredna svojega katoliškega začetka! In kakor so se nekdanj vzradovali Slovenci, zaslišavši veličja božja v svojem jeziku, tako bi naj tudi dandanašnji in vselej slovenska beseda smatrala kot svoj najveličastnejši in najradostnejši poklic, da v govoru in pismu izraza božja veličja.

Narodi srednjega veka so od cerkve prejemali božji nauk in versko življenje, pa tudi zemljsko srečo. Cerkev je bila njihova vzgojiteljica in voditeljica. Vse javno in zasebno življenje, vsa veda in umetnost, je nosila pečat njenega duha. Kot mati svoje otroke je cerkev zbirala okoli sebe vse narode.

Sedaj pa so ti narodi dorasli. Ali jim naj v novem veku cerkev odtegne materinsko svojo skrb? Moderni indiferentizem in novodobna nevera pehata cerkev proč od narodov, češ, dorasli so in samostalni, čemu bi jim torej bila cerkev, ki je nekdanj vodila narode v njihovi otroški dobi in tako dovršila svojo nalogo v temnem srednjem veku?! Moderna terminologija ponavlja kakor papiga venomer pesem o temnem srednjem veku. In da je več resonance, še dostavlja neubrani razsodek o protikulturnosti in nazadnjaškem reakcionarstvu ultramontanskega klerikalstva.

Naša cerkev pa ni nikdar bila nasprotnica svetne kulture in ni nikdar ovirala pravega napredka. Nasprotno. „Z veseljem pozdravlja“, kakor povdarja papež Leon XIII. v svoji encikliki „Immortale Dei“ z dne 1. novembra 1885, „vsak napredek časa, če je v resnici dobrota za tostransko življenje, katero je kakor tekališče k onostranskemu in trajnemu življenju.“

Modernizem predlaga v tem oziru kompromisno formulo o „ločenem gospodarstvu“: cerkev se najomejuje na zgolj objektivno razmerje verskega čuta do Boga in naj to razmerje obvladuje, naravni razum pa naj prevladuje na vseh poljih vede in naravnega vdejavovanja. Tak kompromis je za našo cerkev nesprejemljiv, ker je zadnji in glavni cilj vsega stvarstva čast božja. „Vse je Vaše, Vi pa ste Kristusovi, Kristus pa je božji“, določuje sv. Pavel (I. Kor. 3, 22. 23.). Krščanski teizem se ne da odtrgati od filozofije in vede, in kršč. vera se z nujno silo razrašča v vsa polja družabnega življenja.

Čim bolj so narodi dozoreli in sposobni, da si sami upravljajo svoje zemeljske zadeve, čim manj potrebujejo kuratele v političnem in državljanskem življenju, tem bolj je to cerkvi po godu, ker pričakuje, da ti narodi tudi v verskih in duševnih rečeh kažejo zanimanje moške resnosti. Cerkvi še vedno ostaja najvišja in najplemenitejša naloga: duševno svobodnim in samostalnim posredovati večno resnico in nebeško milost.

„Vsi naj“, kakor povdarja sv. Pavel, „dospejo do edinosti vere in spoznanja Sina božjega, do popolnega moza, do mere polne starosti Kristusove, da ne bomo otroci, semtertje se zibajoči in, da nas ne bo vsak veter nauka metal semintje vsled hudobije ljudi in njihove prekanjene zvičajnosti v zapeljavanju k zmoti, temveč da resnico izvršujemo v ljubezni ter rastemo v vseh rečeh v njem, ki je glava, Kristus.“ (Ef. 4, 13—15.)

S temi besedami je sv. Pavel začrtal veličastni cilj katoliškega izobraževalnega dela in hkrati ugotovil pravično dolžnost naše cerkve do tega dela.

Dandanašnji dostikrat opazamo, kako si pravico do izobraževalnega dela med narodom prilastujejo ljudje, ki o izobrazbi niti pravega pojma nimajo.

Izobraženost ne obstoji v zunanjih oblikah in manirah, ki se jim vsak najpriprostejši služabnik v vsaki boljši hiši privadi v kratkem času. Če presojava izobraženost kakega človeka, ne gledamo na njegovo zunanost, je-li prikrojena po predpisih najnovejše mode, ne štejemo mehaničnih poklonskih pripogibljav, temveč mi iščemo pred vsem duha. Ne omalovažujemo zunanje oblike in olike, ki tudi spada k življenju, toda oblika ne tvarija bistva. Pri izobraženosti gre pred vsem za vsebino, za duha. Duh je, ki oživlja!

Krščanstvo pa je razodetje najvišjega, najpopolnejšega, neskončnega duha: Boga. Zato je krščanstvo absolutna resnica in katoliška cerkev, kateri je Kristus izročil vso svojo resnico, je stan in pabran najvišje inteligence.

Katoliška vera je prestala preizkušnjo prave in resnične vede. Veda je podobna kislini, ki razkroji vse kovine, le zlata ne. Pred nobeno drugo vero se ni uklonila filozofija, če so se ji tudi klanjali knezi in narodi, samo pred katoliško.

Med našo sveto vero, ki nosi v sebi prva počela in najvišje zakone vsake prave vede, in med vedo ne more biti nasprotja. Se več. Med obema še vlada pravo familijarno razmerje: saj je veda vznikla iz naročja krščanstva. Sloveči dr. Maistre zatrja:

„Vera je mati vede. Žezlo vede nosi Evropa le zavoljo tega, ker je krščanska.“

Celo naravoslovna veda, katero znanstveno polovičarstvo in svobodomiselnost šarlatanstvo tako rado tira v protivnost proti veri in cerkvi, je vzklija iz kali katoliške znanstvene ideje. Sam Du Bois-Reymond to spričuje: „Novejšje naravoslovje, kakor se to paradoksnost glasi, se ima za svoj začetek zahvaliti krščanstvu.“

Katoliška resnica je torej resnično in dejansko katoliška, to je vseobčna. Ona obsega vse, kar je v nebesih in na zemlji; njeni žarki razsvetljujejo vse, karkoli giblje in ziblje in vzbuja človeškega duha. (Konec govora prih.)

Ker je med tem že 7. ura potekla, zaključil je predsednik prvo slavnostno zborovanje. Zborovalci pa so stoje in med nepopisnim navdušenjem zapeli: „Lepa naša domovina!“

Razun slavnostnega zborovanja je bilo cel današnji dan skoro nešteto zborovanj po raznih slovenskih in hrvaških odsekih. Vseposod govori, vseposod referati, vseposod resna posvetovanja, vseposod delo. Obseg našega lista je veliko premajhen, da bi mogli priobčiti le priličen del vsega, kar se je zvršilo v tako številnih odsekih. Omejiti pa se moramo na najzanimivejše. Po cerkvenem govoru metropolita dr. Sedeja in sv. maši se je pričelo v veliki „Unionovi“ dvorani posvetovanje o krščanski izobrazbi.

Odsek za krščansko izobrazbo.

Poslanec profesor Jarc otvori zborovanje, pozdravi mnogoštevilno občinstvo, ki je napolnilo veliko dvorano „Uniona“ ter da vodstvo razprav z navdušenjem izvoljenemu predsedniku gospodu dr. Ehrlichu iz Celovca. Po kratkem predsednikovem pozdravu povzame besedo profesor Jarc, ki utemeljuje veliko potrebo načelne izobrazbe. Ljudje morajo vedeti, zakaj da so „naši.“ Velike važnosti je tudi naša državna izobrazba. Živahno politično življenje mora nastopiti med našim ljudstvom. Posebno pozornost je treba obrniti na izseljevanje (poseben referat dr. Ogrizeka). Govornik toži, da je med ljudstvom premalo predavanj in tečajev, preveč pa veselje. Imamo mnogo knjig, katere lahko damo z mirno vestjo ljudstvu v roke. Izpopolnimo ljudske knjižnice, dajmo ljudstvu priliko in pripomoček za izobrazbo. Slovenci smo narod samopomoči. Naprej! Vsi skupaj na delo krščansko!

Po zelo zanimivi debati so bile soglasno sprejete stavljene resolucije.

Gospod ravnatelj Remec razpravlja o učnih pripomočkih. Predavatelj se mora dati novih snovi, dvigniti je treba skrite zaklade v bornih kočah v skritih krajih. Ustanavljajmo zbirke domačih zgodovinskih umetnin in domačih rokodelskih in obrtnih izdelkov. Z nazornimi predavanji, izložbami, prirodnimi zbirkami oživljajmo domovinsko ljubezen. Izobraževalna društva naj imajo skioptikone iste vrste. Strokovnjak v centrali v Ljubljani naj vodi enotno krščansko izobrazbo med ljudstvom.

Sledila je referatu živahna debata, pri kateri so bili podani nasveti in želje, med drugim tudi to, da se naj ogledajo pri prireditvah zanimivosti dotičnega kraja. Naj se poživi študij krajevnih in zgodovinskih imen. Naj se razkažejo cerkvene umetnosti. Sprejela se je naslednja resolucija:

Učni pripomočki.

Da se življenje v izobraževalnih društvih poglobi in spopolni, priporoča IV. katoliški shod v Ljubljani:

1. Ker je smisel za umetnost le mogoče vzbu- diti in utrditi na podlagi nazornih predstav, naj se:

a) zbirajo stari domači umetnostni predmeti ter se napravijo v društvi tozadevne zbirke, ki naj bodo domačim vedno dostopne;

b) zbirajo naj se tudi slike in kipi večje umetniške vrednosti, ki naj krase naše društvene domove;

c) prirejajo naj se ob priliki prireditve tudi ogledovanja zanimivosti, zlasti umetnin, ki se nahajajo v kraju prireditve.

2. Napraviti je v vsakem izobraževalnem društvu javno dostopno zbirko domačih prirodnin, ki naj pospešuje poznavanje domače zemlje in s tem povzdigne ljubezen do lastne grude.

3. V tehnično spopolnitev predavanj naj se po možnosti naročajo zlasti zemljevidi in fizikalna in kemijska učila tako, da lahko sistematično predavatelj spopolnjuje razumevanje dnevnih kulturnih in gospodarskih vprašanj.

Pri tozadevnih naročilih se je zaradi enotnosti in varčnosti vedno posluževati centrale v Ljubljani. Zlasti velja to pri nabavi novih skioptikonov.

4. Centrala v Ljubljani je dolžna, da gre društvom na roko. Oskrbi naj si sama zlasti tehnična učila, ki jih razposoja ali pa vsaj poišče pot do javnih zbirk.

Štajerski mladinski organizator dr. Hohnjec je podal izrazito sliko, kako je treba spojiti društveno organizacijo z verskim življenjem. Liberalce smo vrgli ob politična tla (posebno na Štajerskem); liberalizem životari le še v podružnicah Ciril-Methodove družbe in v sokolstvu. Izobrazujemo narod v nepolitičnih organizacijah in obrnimo posebno pozornost na dušeskrbje. Orli in mladinske organizacije naj nastopajo pri vseh cerkvenih prireditvah. Uvrstimo mladino takoj pri izstopu iz šole v nepolitično organizacijo. Posvetimo veliko skrb organizacije deklet v izobraževalnih društvi. Osnujmo zveze krščanskih mater, ki so glavna opora in predpogoj našega katoliško-narodnega naraščanja. Vsak naš političen pristav mora biti tudi član naše nepolitične organizacije.

Dr. Rožič je referiral o centralni organizaciji S. K. S. Z.; dr. Stele o veri in umetnosti; profesor Grafenauer o leposlovju, dr. Natlačen o reorganizaciji naše izobraževalne organizacije, oziroma: kako probuditi našo izobraževalno organizacijo, dr. Korosec o političnem časopisju.

V Ljudskem domu je zboroval odsek za versko življenje. Tu sta govorila med drugimi dr. Lukman o presveti evharistiji in Marijinih družbah, p. Kas. Zemljak o tretjem redu sv. Frančiška.

Popoldan se je vršil v telovadnici Ljudskega doma občni zbor Slovenske dijaške zveze, v Alojzijevejšču zborovanje moških Marijinih družb.

Razun teh slovenskih zborovanj sta zborovala tudi hrvaška odseka „za religiozne organizacije“ in za „socialno gospodarstvo“, v Rokodelskem domu se je pa vršilo zborovanje udeležencev iz Poljskega.

Zvečer se je pa vršil v „Unionu“ velik koncert slovenskega Glasbenega društva „Ljubljana.“ Izpadel je sijajno. Slovenska pesem je očarala občinstvo, ki je napolnilo velikansko dvorano in tudi še druge prostore.

Ljubljana, 26. avg. 1913.

Drugo slavnostno zborovanje.

Tudi glavno zanimanje današnjega dne je bilo osredotočeno okrog slavnostnega zborovanja. Otvoril in vodil ga je podpredsednik dr. Breclj. Kakor včeraj, je bila tudi danes dvorana nabito polna. In med navzočimi je bilo zopet veliko cerkvenih knezov in drugih odličnjakov. Po kratkem predsednikovem pozdravu prečita škof dr. Jeglič odgovor sv. očeta na udanostno brzojavko, ki je vzbudil viharno navdušenje. Na to pozdravi zbor dobro znani kitajski misijonar o. Veselko Kovač v kitajski noši. Kar počasi se ni hotelo odobranje, ko je rekel med drugim: „Moja obleka je sicer kitajska, toda moje srce je slovensko.“

Prvi slavnostni govornik je bil mlad zagrebški odvetnik dr. Markulin. Govoril je o važnosti katoliškega shoda za hrvaški katoliški pokret in žel burno pohvalo. Za njim je govoril sodnik dr. Laverenčič o „katoliških načelih in o javnem življenju.“ Govor je bil prekrasen in pomenja vrhunec današnjega dne. Zlasti je kar bučalo odobranja po dvorani, ko je povdarjal potrebo katoliškega radikalizma. Nadalje so še govorili dr. Srebrnič iz Gorice o katoliškem tisku, profesor Ferdo Rožič o kulturnem edinstvu Slovencev in Hrvatov in dr. Lampe o avtonomnih zastopih in katoliški misli. Vsi govori so bili zelo temeljiti in jim je občinstvo neprestano gromko pritrdjevalo. Škoda samo, da nam ne dopušča prostor in ne čas, da bi se bavili nekoliko obširnejše z njimi.

Veliko zanimanja je bilo danes tudi za zborovanje in občni zbor Slomškove zveze. „Unionova“ dvorana je bila dopoldan nabito polna, popoldan pa skoro vsa zasedena. Številni referati so bili temeljito sestavljeni; predavali so razun slovenskih tovarišev tudi češki in hrvaški stanovski bratje. Gospodična Kleimayer je povdarjala posebno potrebo politične izobrazbe učiteljstva.

Poleg tega so zborovali: karitativni odsek, socialno-ustavni odsek, odsek za krščansko prosveto (hrvaški) in socialno-gospodarski odsek (tudi hrvaški), ter se je še tudi vršil občni zbor Leonove družbe.

Zvečer je bil v „Unionu“ prijateljski sestanek učiteljsstva, ki se je izvršil nad vse sijajno. Hotel „Union“ je bil zopet prenapolnjen v vseh prostorih.

Otvoritev novega dravskega mostu.

Ob krasnem vremenu se je izvršila v soboto slovesna otvoritev novega državnega mostu v Mariboru. Že od ranega jutra je bilo po mestnih ulicah živahno vrvenje. Na tisoče ljudstva iz Maribora in iz bližnje in dalnje okolice je bilo na nogah, da prisostvuje slavnostni otvoritvi. Proti 2. uri popoldne se je jela zbirati večtisočglava množica ljudstva na mariborskem Glavnem trgu, pri južnem kolodvoru in po vseh ulicah, po katerih bi se imel peljati zastopnik cesarja, nadvojvoda Friderik.

Prihod nadvojvode.

Z brzovlakom južne železnice točno ob ¼3. uri je dospel nadvojvoda na južni kolodvor. Na peronu je bila postirana častna stotnija 26. domobranskega pešpolka z godbo. Ko je nadvojvoda izstopil iz vlaka, je zasvirala godba cesarsko pesem. Da pozdravi nadvojvoda, so se zbrali na peronu: cesarski namestnik grof Clary, deželni glavar grof Attems, kecijski šef Hugon Franc, ministerijalna tajnika Haberkalt in Zotter, podmaršal Kraus-Elislag, namestniški svetnik okrajni glavar pl. Weiss, mariborski župan dr. Schmiderer in podžupan Wastian. V meščanskem salonu kolodvorske restavracije, ki je bil nalašč za to okusno dekoriran, sta pa pozdravila nadvojvoda v imenu slovenskih mariborskih okoliških občin župana: poslanec Pišek in Lorber od Sv. Petra.

Gospod poslanec Pišek je nagovoril nadvojvoda v slovenskem jeziku tako-le: „Cesarska in kraljevska visokost! V imenu slovenskih občin mariborskega okraja Vaša Visokost najudanejšje pozdravljam ter prosim, da bi bili Vaša Visokost pri presvitlem cesarju Francu Jožefu blagohotni tolmač neomejene zvestobe in iskrene ljubezni, katero navdaja naše slovensko ljudstvo do prestola in vladarske rodbine. Vaša Visokost še enkrat prisrčno pozdravim!“

V svojem odgovoru se je nadvojvoda opravičeval, da ni popolnoma zmožen slovenskega jezika, udanostno izjavo bo pa že sporočil na najvišjem mestu. Nato se je nadvojvoda spustil z obema gospodoma županoma v daljši razgovor. Popraševal ju je o raznih političnih in gospodarskih zadevah, o stanju polja in vinogradov v občinah, gospoda župana Lorberja je tudi vprašal, v katerem polku je služil, in na njegov odgovor, da je služil leta 1869 pri 8. lovskem bataljonu v južni Dalmaciji, se je gospod nadvojvoda od obeh slovenskih županov zelo milostljivo poslovil.

Ko je kmalu na to stopil na kolodvorski trg in vstopil v avtomobil cesarskega namestnika grofa Claryja, da se odpelje na slavnostni prostor, je zavoril iz slovenskih grl urnebesni „Živijo!“ Slovenski „živijo“-klici so popolnoma prekricali nemške „hoch-tn heil“-klice. Nemce je to seveda silno razkačilo in vsi divji so gledali, kako bi se maščevali.

Na slavnostnem prostoru.

Med slovesnim zvonjenjem zvonov stolne cerkve in neprestanimi „živijo“ in „heil“-klici se je pripeljal nadvojvoda proti Glavnemu trgu. Tu je bilo vse tiho in samo veteranska godba je svirala cesarsko himno. Med tem je prispel nadvojvoda na slavnostni prostor in stopil v cesarski šotor. Na slavnostnem prostoru je bila zbrana odlična družba. Videli smo ekscelenco prevzvišenega knezoškofa dr. Napotnika s stolnim kapitelnom ter obilo druge duhovščine, častniški zbor z mnogimi poveljniki, mariborski mestni zastop, župane nekaterih spodnjoštajerskih mest, zastopnike raznih uradov, žurnaliste ter mnogo drugih povabljenih gospodov in dam. Zgrajeni slavnostni prostor, ki je bil zastražen po požarnikih, je pa obdajala velika množica raznolikega ljudstva. Ko je izstopil nadvojvoda iz avtomobila, je najprvo prisrčno pozdravil knezoškofa, na kar je stopil v šotor, da ga nagovori župan.

Nagovor županov.

Župan dr. Schmiderer je nagovoril nadvojvoda v daljšem govoru, v katerem je izražal veselje mesta in okolice nad navzočnostjo nadvojvode, dal duška udanosti prebivalstva do cesarskega prestola, in izrekel zahvalo vsem, ki so pripomogli in sodelovali pri zgradbi novega mostu, osobito milostljivemu vladarju, brez katerega pomoči bi gotovo še ne prišlo do zgradbe. Za to je bilo naravno, da je prosil občinski zastop za milost, da se sme novo zgrajeni most imenovati: Most cesarja Franca Jožefa. Ob koncu svojega govora je pozval župan zbrano gospodo, naj zakliče svovlasemu vladarju trikratni: „hoch!“ Zadonel je krepak „hoch“, toda čuti je bilo tudi „živijo“-klice.

Blagoslovljenje mostu.

Cesarski namestnik grof Clary je na to povabil njih ekscelenco knezoškofa, da naj blagoslovi most. Pred cerkvenim obredom so imeli ekscelence prekrasen nagovor, v katerem so obrazložili visok in globok pomen blagoslovljenja mostov iz svetopi-

semskega, cerkvenega in verskega stališča ter v duhovitih in prelepih simboličnih slikah utemeljili, zakaj sv. cerkev določa blagoslovljenje mostov. Izrazil so svoje veliko veselje nad navzočnostjo nadvojvode ter ga pozdravili kot zastopnika cesarja-jubilanta, pod katerega vlado je bila izvršena ta monumentalna stavba. S prošnjo k Bogu, naj blagoslovi in štiti nadvojvodo, most in vse, ki ga prestopijo ter za zahvalo, da se ni pripetila pri gradnji nobena večja nezgoda, so zaključili prevzvišeni svoj govor, ki je očitno globoko učinkoval. Na to so izvršili ritualne cerkvene obrede in blagoslovlili most. Ko so nato javili nadvojvodu, da je most blagoslovljen, je zaprosil cesarski namestnik gospoda nadvojvoda, da izroči most prometu. Predno je izročil nadvojvoda mostu, je imel kratek nagovor.

Nagovor nadvojvode Friderika.

V svojem nagovoru se je nadvojvoda najpoprej prav pristržno zahvalil ekscelenci gospodu knezoškofova za tople pozdravne besede, županu za patrijotični govor ter je obljubil, da bo sporočil na najvišjem mestu vse globoke udanostne izjave cesarju in očetnjavi zvestega prebivalstva Štajerske. Sklenil je z besedami: „Novi Franc Jožefov most naj prinese mestu in okolici obilo blagoslova in napredek vseh gospodarskih moči! S tem oddam most javnemu prometu.“

Nadvojvoda gre črez most.

Na to se je podal nadvojvoda, spremljan od slavnostnih gostov, na most, da si zgradbo ogleda. Ko je došel na desni breg, mu je izročila belo oblečena gospodična Bibus s kratkim nagovorom krasen šopek, za katerega se je nadvojvoda zahvalil in ga milostljivo sprejel. Po svojem dvorniku je izročil gospodični Bibus dragoceno brilantno broško z inicijalkami njegovega imena. Po povratku na to stran je imel nadvojvoda daljši pogovor z knezoškofo, na kar je imel cerce. Predstavljeni so mu bili najprej milostljivi gospodje kanoniki stolnega kapitela, nato grof Herberstein, potem generali in drugi visoki častniki, občinski zastop mesta Maribor, zunanji župani, inženirji, ki so vodili zgradbo, baron Twickel, baron Neugebauer, predstojnik okrožnega sodišča, prvi državni pravdnik ter več visokih sodnijskih, poštinskih in drugih uradnikov. Za vsakega je našel nadvojvoda ljubeznjive besede. Med zvoki cesarske himne je zasedel avtomobil in se odpeljal v škofovsko palačo, da poseti ekscelenco gospoda knezoškofo. Pri odhodu je občinstvo zaorilo v krepke „živijo“ in „heil“-klice. Po obisku pri škofu si je ogledal novo uradno poslopje okrajnega glavarstva, kjer je imel pri okrajnem glavarju malo južino. Ob 6. uri zvečer se je odpeljal v avtomobilu s cesarskim namestnikom grofom Claryjem v Gradec.

Ves potek slavnostne otvoritve se je vršil ob krasnem vremenu. Opetovano je visoki gost izrazil svoje zadovoljstvo nad lepo uspešno otvoritveno slavnost ter nad patrijotičnim vedenjem prebivalstva.

Naj nam bo dovoljenih nekoliko opomb k zgorajšnjemu poročilu. Naši ljudje so se držali dobro in so se izkazali, tako da mirno lahko rečemo, da naši pozivi niso bili zaman. Pred kolodvorom in na več krajih v Tegetthoffovi ulici so bili naši „živijo“ veliko močnejši, kot nemški „heil.“ V sled tega so bili Nemei silno razkačeni. Pokazali so svojo proslavljeno kulturo s tem, da so več naših ljudi surovo in pobalinsko napadli. Zlasti divje so navalili na nekega dijaka, ker je kot dober Slovenec dal svojim patrijotičnim čustvom duška z „živijo“-klici. Suvali so ga, pljuvali so po njem, psovali so ga, bili so po njem tudi s palicami, tako da se je moral zateči na stražnico, kjer so ga kot tolovajja dalje časa oblegali. Napasti so hoteli tudi nekega župnika in nekega kmeta, toda so jo skupili zlasti pri zadnjem, ki jim je dal pokusiti biča. Na Glavnem trgu je bilo pri dohodu nadvojvode vse mirno. Pri odhodu smo kričali precej krepko „živijo“, seveda ni manjkalo tudi heil-klicev. Vsekakor lahko mirno trdimo, da smo nastopili prav krepko in smo ugotovili pred javnostjo, da Maribor ni nemško mesto. Na tem tudi nič ne spreminja grdo in pusto zabavljanje „Slovenskega Naroda“, da smo se blamirali. Še njegov liberalni kolega „Dan“ priznava, da je bil nastop Slovencev možat in glasen. Konstatira pa „Dan“, da ravno mariborski liberalni kolovođe niso storili ničesar, kar tudi mi s povdankom beležimo.

Na Balkanu.

Bolgarija zapuščena.

V dobro poučenih dunajskih krogih so mnenja: Če prav zanikajo v oficijelnih bolgarskih krogih, da bi se vršila pogajanja med Bolgarijo in Turčijo, — vendar postajajo od dne do dne verjetnejše carigradske vesti, da so bolgarskemu posredovalcu in bivšemu poslaniku v Carigradu, Načeviću, že došla iz Sofije tozadevna navodila za direktna pogajanja s Turčijo. S tem, da so Turki že zasedli Kirdžali in Gümüldžo ter ogrožavajo Dedeagač, pritiskajo z vso silo na Bolgarijo. Bolgarija se nahaja v takem položaju, da ji ne bo preostajalo nič drugega, kakor da se bo morala ukloniti; to tem bolj, ker velesile nočejo dejanski pritiskati na Turčijo. Od velesil napovedana demarša v Carigradu ne bo več vsebovala zahteve, da se Turki umaknejo za črto Enos—Midija, ampak bo le vsebovala hasvet, da Turčija ne

prekorači Marice. Značilno za to spremembo stališča je dejstvo, da je izjavil italijanski pooblaščenec za določitev meje Midija—Enos, da se več ne udeleži sej mednarodne mejne komisije.

Tudi daljši pogovor, ki se je vršil med turškimi poslanikom in grofom Berchtoldom o zadevi sporazumne akcije med Bolgarijo in Turčijo spravljajo s tem v zvezo.

Rešitev odrinskega vprašanja in s tem v tesni zvezi tudi pripadnost Lozengrada se sme smatrati za rešeno v prilog Turčije. Pač pa se je baje izrazila Turčija, da je pripravljena za večje politične in gospodarske kompenzacije napram Bolgariji.

Pariz, dne 26. avgusta. (Zasebna brzojavka.) Glasom lista „Temps“ sta ruska in avstrijska vlada javili v Sofijo, da si želita direktnih pogajanj med Bolgarijo in Turčijo.

List „Matin“ pa izve, da pogajanja med Bolgarijo in Turčijo ne temeljijo na zahtevi Bolgarije, da bi Turčija morala podreti utrdbe v Odrinu in Lozengradu. Pač pa je Turčija pripravljena, da odstopi ozemlja ob severu črte Odrin—Lozengrad. Vrhutega bi dobila Bolgarija obširno gospodarsko kompenzacije, ki bi zdatno razširile bolgarsko trgovino na Marmara morje in Malo Azijo.

Ruski car avstrijskemu cesarju.

Ruski poslanik na Dunaju, Giers, je izročil v avdijenci v Ištu našem cesarju pismo ruskega carja, ki se nanaša na bukreški mir in novo ureditev razmer na Balkanu. V političnih krogih vzbuja ta Giersova avdijenca veliko pozornost. Baje je zadnja diplomatska akcija poslanika Giersa. Imenuje se že naslednik v osebi ruskega poslanika v Bukarešti — Sebeko.

Raznoterosti.

Iz srednješolske učiteljske službe. Deželni odbor štajerski je pomaknil glavno učiteljico na deželnem učiteljskem v Mariboru gospodično dr. Serafino Puchleitner v 8. činovni razred.

Deželni odbornik profesor Robič. Zdravstveno stanje obolelega deželnega odbornika gospoda profesorja Robiča se je v zadnjih dneh v toliko izboljšalo, da se ga je moglo prepeljati iz Varaždinskih toplic v Maribor. Prevožnjo je izvršila podružnica „Rudečega Križa“ v Lipnici in to s svojim modernim bolniškim avtomobilom, kateri je v tej stroki prvi v Avstriji. Kljub oddaljenosti je prišel bolnik brez kakih slabih posledic tekom tričetrt ure iz Varaždina v Maribor. — Kakor se nam danes poroča iz bolnišnice, gre gospodu Robiču razmeroma dobro. Govoriti pa še ne more.

„Podravske Novine.“ „Slovenski Narod“ poroča iz Maribora, da se tukajšnji narodni (recte: liberalni!) krogi ukvarjajo z mislijo, ustanoviti lokalni liberalen časopis, ki bi izhajal po dvakrat na teden. Imenoval bi se „Podravske Novine“ in bi se boril proti nemškutarjem in klerikalcem! S tem so naše tozadevne vesti potrjene. Ne rečemo nič drugega, kot: ljudje, skrbite za naše časopisje!

„Sloga.“ Kakor poroča sobotni „Slovenski Narod“, solzava „Sloga“ ni umrla, ampak samo — spi. Najbrže čaka na zlatega pravljicega viteza, ki bi jo naj vzdrnil k žalostnemu življenju.

Kunštni pa tako. Dne 8. avgusta je bila oddana na neki pošti v Savinjski dolini dopisnica, naslovljena v Središče. Pri nas ve vsak otrok ljudske šole, da je Središče trg na Spodnjem Štajerskem. A kar je znano malim, to je prikrito velikim. Na tej dopisnici je z rdečilom pristavljeno: „Nagy Szered Temesvar“, kamor je dopisnica res prišla dne 13. avgusta. Tam seveda naslovnika niso mogli najti in za to prilepili opazko ismereten (to je: nepoznan). Dopisnica je romala nazaj v Savinjsko dolino in dospela dne 16. avgusta v St. Pavel. Tu so se slovenske revice usmili in vso tetovirano od mažarskih rok odličili še z nemškim imenom Polstrau. In tako se je dopisnici dne 19. avgusta, to je po 11 dneh, le posrečilo, izpolniti v Središču svoje naročilo, ko je bilo že — prepozno!

Obsojeni starostrujarji. Breznačelna starostrujarska politika, ki je iz osebnih vzrokov zatajila svoje katoliške principe in se združila z liberalci, je dobila zasluženo plačilo. Goriški nadškof dr. Sedej je uradno obsodil njeni glasili „Gorico in „Primorski List“, ker ne vpoštevata cerkvene oblasti, nasprotujeta treznostnemu gibanju, napadata katoliške može in organizacije, ne zavzemata jasnega stališča proti liberalcem in samostojnim, sta zanemarila katoliško dolžnost pri ožjih volitvah ter sta kriva propada katoliških kandidatov. Imenovana lista naj se črtata iz vrst katoliških listov. Tozadevni uradni odlok je ravnokar izšel.

Mestni svet mariborski napram mariborskim Slovincem, v „Mariboržanki“ z dne 21. avgusta je mestni svet mariborski, kakor znano, z razglasom z dne 21. avgusta pod št. 25625, temeljem sklepa mestnega občinskega odbora z dne 14. decembra 1908 izdal prepoved, izobesiti povodom otvoritve novega državnega mostu slovenske zastave ter nositi slovenske znake. Nam Slovincem je ta prepoved dobrodošla; saj je naš skrbni mestni svet uradno pripoznal in izjavil, da Maribor ni popolnoma

nemško, temveč jezikovno mešano mesto. Kajti v popolnoma nemškem mestu ni potrebno izdajati takšnih prepovedi, ker ni hišnih posestnikov druge narodnosti. Dr. Schmiderer je torej s svojim podpisom potrdil, da prebiva v Mariboru mnogo hišnih posestnikov, torej davkoplačevalcev, ki bi bili svoje hiše okrasili s slovenskimi zastavami. Kadarkoli bo gosp. dr. Schmiderer, ali kakšen drugi nemški veljak zopet govoril o nemškem mestu Mariboru, ga bomo, kazoč na razglas z dne 21. avgusta 1908, št. 25625, odločno zavrnil in mu povedali, da vedoma govori neresnico. Za pripoznanje, da Maribor ni popolnoma nemško mesto, pa mu kličemo prav krepki „Živijo!“

Štajersko.

Maribor. Včeraj, dne 26. t. m., zvečer, se je zastrupil v ordonacijski sobi dr. Franka njegov sluga Viljem Scheran, bivši nadsprevoznik. Vzrok samoumora je baje iskati v njegovih službenih razmerah.

Maribor. (Nanaslov župana dr. J. Schmidererja!) Povodom otvoritve novega državnega mostu izdali ste na podlagi sklepa mestnega občinskega odbora z dne 14. decembra 1908 znano prepoved. Ker ste se natančno ravnali po tem sklepu, Vas opozarjamo tudi na druge sklepe mestnega sveta in pričakujemo, da jih bodete dali izvrševati z isto strogostjo, kakor prvega. Za danes pa omenimo samo dveh takšnih prepovedi, ki sta izšli, a ostali zgolj na papirju in po katerih se ne ravna nihče, niti mestni uslužbenci ne. To sta prepoved, voditi pse seboj v gostilne in kavarne ter prepoved, razpraševati razne stvari raz okna na ulico. Tukaj posežite s krepko roko in odstranite že enkrat ta grda nedostatka. Vam bomo prav iz srca hvaležni! — Več davkoplačevalcev.

Puščava. Podružnica Slovenske Straže za Sv. Lovrenc in Puščavo bo imela v nedeljo, dne 31. avgusta ob 4. uri popoldne v gostilni gospoda J. Oswaldala, po domače Šumej, občni zbor s primerno veselico. Vse p. n. člane in prijatelje obmejnih bratov uljudno vabi odbor.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Ze lani dne 18. avgusta so napravili tukajšnji Nemci, recte pošlinemci, pri maši, katera se je brafa povodom cesarjevega rojstnega dne, škandal. Pri cesarski pesmi, ki se je pela, kakor že od nekdaj, v slovenskem jeziku, so začeli kričati nemško cesarsko pesem; imeli so takrat celo neke „frajle“ iz Sv. Trojice „v posodo“, da so jim pomagale. Letos se je obrnilo vodstvo šulferajnske šole na knezoškofijski ordinarijat s prošnjo, da se naj poje cesarska pesem v nemškem jeziku, a ta je odločil, da ostane pri stari navadi, da se poje tedaj cesarska pesem v slovenskem jeziku. Okrajno glavarstvo je izdalo vodstvu nemške šole odločen ukaz, opustiti v cerkvi vse, kar bi lahko povzročilo kak „konflikt.“ Z ozirom na te odloke je gospod župnik že v nedeljo, dne 18. t. m., v cerkvi oznanal, da se ne bo dopustilo uganjati tam nikake politike ter da naj oni, ki nameravajo go storiti, raje izostanejo. Vkljub vsem tem odlokom in izjavam so bili naši „Nemci“ tako drzni, da so povzročili nov škandal. Ko so začeli peti otroci slovenske šole cesarsko pesem v slovenskem jeziku ter odpeli že eno vrstico, so začele peti nemško naprej različne „gospodične“, kakor Dimnikova, Pogačnikova itd., na to pa še učiteljstvo in otroci nemške šole. Sekundirali so jim pri tem fajerberkarji. Samoobsebi je umevno, da so vsled tega utihnil otroci slovenske šole, ki hvala Bogu, dobro vedo, kaj je prav in kaj ne. Da je gospod župnik po vsej pravici ukazal, da se odstranijo oni, ki motijo službo božjo, vedo zlasti dobro oni visoki gospodi nemškega pokoljenja, ki se te maše niso udeležili, ampak poslali otroke šulferajnske šole in nedorasle „frajle“ delat v cerkvi nemir. To je torej golo dejstvo o grozni krivici, ki se godi lenarčkim „Nemcem“ in o kateri tako milo javkajo nemški časopisi. Če bi kaj takega storili Slovenci, recimo v Lipnici, bi jih pobijali Nemci, mi pa bi naj tukaj mirno gledali počenjanja nemčurskih privandrancev. Nemško pridigo zahtevate? V Gradcu je pa stokrat toliko Slovencev, kakor pri Sv. Lenartu vseh Nemcev in nemčurjev, pa se jim to ne dovoli! Koliko pa je vas, ki bi ne razumeli slovenski? Kolikokrat pa pridete v cerkev? Koliko pa lahko prispeva zadolžen trg za cerkev? Sv. Lenart imenujete nemški! No, no, gospodje, le lepo mirno, saj vidite, da se komaj še držite in da ne bo več dolgo, ko bomo imeli Sv. Lenart Slovinci. Za to ne bo treba niti takih nezgod, kakoršne se gode vašim ljubim poslinemskim bratcem iz Sv. Trojice. Grozite z izstopom iz — katoliške cerkve! Tu pa vam povemo lepo tiho na ušesa, da katoliška cerkev radi izstopa par sūdmarknih „majarjev“ še ne bo propadla!

Sv. Lenart v Slov. goricah. V nedeljo, dne 31. avgusta, dopoldne, se vrši v prostorih gospe Arnuševe ustanovni občni zbor podružnice S. D. Z. za Štajersko. Na občni zbor, kakor tudi na veselico, ki se vrši istotam popoldne, opozarja in vabi naše dijaštvo — pododbor.

Gornjigrad. Jugoslovanska strokovna zveza priredi povodom obnega zboraj skupine Gornjigrad v nedeljo, dne 31. avgusta, ob pol 3. uri popoldne, pri gospodu Fischerju v Gornjemgradu javno delavsko veselico z zanimivim sporedom. Pridite v obilnem številu!

V nedeljo v Sv. Lenart v Slov. goricah.

Lepo posestvo Službe išče

v Krčevini 15 minut oddaljeno od Ptujja, obstoječe iz 2 hiš, gospodarskega poslopja, vrta, travnikov, njiv, sado nosnika in gorđa se takoj proda (zemljišča je okoli 10 ha). Natančnejša cena in pogoji se izvejo pri učitelju Kajnihu v Ptujju, Herbersteinova cesta 5. 162

mjad, inteligenten, trezen, zanesljiv in delaven mož brez otrok. Želi priti kot sluga v kaki pisarni, za paznika pri kaki tovarni ali kaj primernega. Vešč je slovenskega in nemškega jezika, v pisanju in računstvu. Na razpolago vzorna dosedanja delavska spričevala. Več pove upravnistvo Straže.

Pozor! Ker se nagiba sezona h koncu opozarjam cenjeno občinstvo na **nečuvano nizke** cene vseh **poletnih obuvaj, posebno sandal in platnenih čevljev.** — Naj nihče ne zamudi ugodne prilike. Naročila od zunaj se izvrše točno in poceni.

ŠTEFAN STRAŠEK prva največja zaloga obuvaj **v Celju, Schmidgasse šte. 3.**

Belilnica voska, obrt medu in voščenin
Franc Cvilak, Slov. Bistrica

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu. Zaloga kapljenega in precejšenega medu, medice in medenjakov. Zaloga rumenega in obledenega voska, voščenih sveč, voščenih svitkov, stearinovitih, cerkvenih in namiznih sveč v vsaki velikosti.

94

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

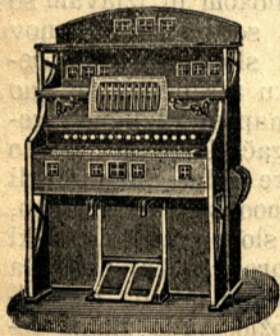
Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materijala **Fabriksgasse 17 (blizu francišk. cerkve). Telefon št. 188.**

IVAN TEMERL

stavbeni in strojni ključavničar, **Maribor, Brunngasse 6, tik hotela „Mohr“,**

prevzame montiranja vsake vrste, ter popravila parnih strojev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste, strgarska dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

Josip Brandl,
izdelovatelj orgel
v Mariboru o. Dr.

izdeluje cerkvene orgle v vsaki velikosti zelo solidno delo. — Prevzame uglasbo, popravilo in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije najboljše kakovosti evropskega in ameriškega sistema za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni.

Transponirharmoniista z 28 akordi.
Proračuni in katalogi brezplačno in poštnine prosto.

Zakaj pač?

je „Pravi :zagrebški Franck : tako priljubljen pri naših gospodinjah?

Le zaradi svojih prednosti! krepak okus,

zlatorujava barva,

nedosežna izdatnost.

Tovarniška znamka:

Kavin mlinček.

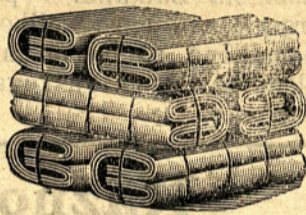
al em 161/25.648

Velika narodna trgovina
Karol Vanič, Celje
Narodni dom

priporoča bogato zalogo **manufakturnega in modnega blaga,** posej no krasne novosti za ženske in moške obleke p zelo **znižani ceni!**

Ostanki pod listno ceno

Postrežba točna in solidna! **Vzorci na razpolago!**

Priporoča se Vam za nakup**Rafael Salmič Celje Nar. dom**

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastonj in poštnine prosto. **Svefozna tvrdka. Na tisoče zahval.**

Štajerske slivovko

tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter

medicinalna žganja

in sicer štajerski konjak, borovničev, vnsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

Naznanilo.

Podpisani zavod je sklenil v smislu sklepa pri občnem zboru upravnega sveta z dne 18. t. m., da poviša obrestno mero in sicer:

a) pri hranilnih vlogah od 4% na 4 1/2%, s celomesečnim obrestovanjem in b) pri posojilih od 5% na 5 1/2%, s 1/2% amortizacijo na leto,

Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu v 5 ov. gor.,

dne 26. avgusta 1913

Ravnateljstvo.

Zahvala.

Za vse dokaze sožalja povodom smrti, za darovane vence, posebno pa požrtvovalnim peccem in za obilo udeležbo pogreba našega ljubelega, nepozabnega sina oz. brata gospoda

Franceta Horvat

učitelja na Penikvi

se s sm iz sree zahvaljuje

žalujoča rodbina Horvat.

V Mariboru, Krčevina 132, dne 27. avg. 1913.

A. VIHER

Koroška ceste 53 **Maribor** Hengasse 2 in 4

se priporoča v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarskih del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdeluje portale in prevzame vsakovrstna popravila. **Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.**

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj, Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. **Solidna postrežba.** 95

Spodnještajerska ljudska posejilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenmi praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).